

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 35. ANULU XIV.

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septe-
mana : joi'a si Duminec'a. — Prenumera-
tiunea se face in Sabiu la espeditur'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provincie din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 5/17 Maiu 1866.

Nr. 53 — 1866

Provocare.

Comitetulu Asoc. tranne romane, dorindu de o parte ca con-
spectulu despre membrii Asoc. sa strabata in tote partile, pre unde
esista vre-unu membru alu Asoc. ear de alta parte voindu a cru-
tia precatu se pote spesele espeditiuniloru postale, se afla indem-
natu in urm'a decisiunei sale de adi sub § 37 a potfi prin acest'a
pre membrii si resp. pre colectorii Asoc., ca sa binevoiesca a face
dispositiunile necesarie pentru procurarea numitulu conspectu dela
cancelari'a Asoc. carele conformu decisiunei Comitetulu din 5 De-
cembre 1865 § 81 are sa se imparta gratis, fiacarui membru
alu Asoc. tranne romane. *)

Din siedinti'a Comitetulu Asoc. tranne romane tinuta la Sa-
biu in 8 Maiu 1866.

Evenimente politice.

Sabiu 4 Maiu.

Solutiunea la representatiunile universitatii sasesti de
catra Cancelari'a aulica transilvana face rotund'a prin foile po-
litice. O impartasimu mai la vale in traducere, in tota estensiunea.

Despre subcomitetulu comisiunei de siese-dieci si siepte dela
diet'a din Pest'a aflamu ca desbaterile siedintieloru sele care s'au
tinutu in septeman'a trecuta au fostu dedicate mai numai afaceri-
loru de resboiu. Sa amintimu aici si faim'a despre infiintierea
unui corpu de voluntari in Ungari'a, despre care se dice, ca vrea
sa-lu infiintieze aristocrati'a magiara. „Hon“ in sa se
vede acum mai putinu entusiasmata ca deunedile, candu spunea de
150,000 voluntari ai natiunei magiare, pentruca dechiara, ca diet'a
in pusetiunea ei de fatia nu pote face nici o manifestatiune, din
contra, diet'a acum trebuie inca sa pastreze tacere. „Idök Tanuja“
nu se multiamesce cu aceea ca sa se faca apelu la bunurile cleri-
cale, si aru fi de parere, ca Monarchulu sa se adreseze catra toti
proprietarii cei mari si atunci de siguru nu va lipsi nici clerulu cu
concurusulu seu.

Despre corpuru de voluntari celimu si in alte parti ale mo-
narchiei. Esista o ordinatiune pentru acei ce voru sa intre de bu-
na voia in armata pe tempulu catu va fi de lipsa.

De alta parte cetimu, ca Majestatea Sea Imperatulu au de-
mandatu infiintierea de a 5-lea bataliuni la tote 80 regimentele de
infanteria si cate o divisiune de depositu la tote 32 bataliunile de
venatori. In urm'a acestei demandari infanteri'a de linia si trup'a
de venatori aru pute singura pune pe picioru 500,000 de luptatori.
Denumirea de oficeri superiori pentru bataliunile acestea a si ur-
matu, si intre altii, 165 de oficeri superiori din pensiuone s'au si
impartitu la fia-care a dou'a divisiune din aceste bataliuni.

Generalulu Benedek au sositu in 11 Maiu n. la
Vienn'a. In curtea drumulu de feru dela Nabresina fu primitu cu
entusiasm si candu se sui in vagonu pentru Vienn'a, fu petrecutu
de sunetele mersului Radetzki.

In legatura cu aceste miscaminte, impartasimu mai la vale nis-
ce sciri privitore la mesurile ce se dice ca aru fi sa se ia la casu
candu aru erumpe resboiulu, care deca se si demintu de o foia o-
ficiosa (vedi la rubr. Vienn'a), totusi suntu caracteristice pentru si-
tuatiunea de fatia.

In Vienn'a s'a publicatu de catra Locutiitoriulu tieriei de co-
rona, Austria de josu, si primariulu cetatiei Vienn'a, o proclamat-
iune prin carea se provoca poporatiunea la participarea de ori ce
sacrificii i va fi cu putintia, pentru infiintierea unui corpu de vo-
luntari. — Sciri de aici spunu ca voluntarii acurati pentru Mes-
sicu, cari erau gat'a de a se imbarca, in urm'a unei ordinatiuni voru
romané in monarchia, pentru ca la vointi'a lor, sa fia intrebuin-
tiati in folosulu monarchiei.

Din Prag'a se repetiescu scirile despre voluntari si despre
impregiurarea, ca cetatiani se ofera a lua sarcin'a servitiiloru de
garnisona. Mai departe se vorbesce, ca junimea dela universitatea

*) Celelalte diurnale romane inca suntu rogata a primi in colone-
le loru acesta provocare.

de aci cere sa i se conceda a se constitui in o legiune de studenti.
Asemene sciri se audu si din alte parti.

Diarele din urma continua a publica mesurile militare de-
numindu-se comandanti si oficeri la toti ramii de trupe.

Unu mandatu generalu emis la 11 Maiu spune, ca se sisteza trans-
punerea sistematica in statulu de reserva ce avea sa intre cu finea
lui Iuniu a. c. precum si demisiunarea din servitiulu activu ala
armatei. Asemenea se sisteza eliberarea din servitiulu
militariu pe langa depunerea taxei de eliberare, precum si reinga-
giarea si immiterea de suplinitori. Pentru acia in sa, caroru pana
la 10 Maiu 1866 li s'a datu voia a se rescumpera, remane voia
acest'a in vigore, chiaru si deca eliberarea (seu demisiunarea)
inca nu au urmatu inca, in sa numai pana la terminulu pusu pen-
tru depunerea taxei. Mai departe se ordina conchiamarea tuturu
concediatiloru, iera la reservisti deocamdata sa nu li se dea voia
nici la o caletoria. In urm'a recercarei ministeriulu de resbelu, facute
la locurile centrale politice, toti concediatii si reservistii, cari nu se
afla in loculu pentru care suntu concediatii, si acest'a fara de legi-
timatiunea cuviinciosa, sa se prindia unde se voru afla si sa se
predea autoritatiloru militare, cari voru fi mai in apropiare. Cei cari au
avutu in sa voia dela autoritatile respective, de a se departa de loculu
pentru care fara concediatii, au de a fi avisati sa se prezenteze la
cerculu celu mai de aproape de intregirea ostei (Ergänzungsbezirk)
— In fine se adauge ca garnisun'a resiedintiei au inceputu a ple-
ca in 13 Maiu. —

„Prsse“ spune dupa o corespundintia locala din Vienn'a, ca
ambasadorulu prussianu bar. Werther aru fi facutu duminica visi-
ta de despirtire la ministrulu de Mensdoff. Adauge in sa, ca sci-
rea acest'a o primesce cu reserva, va sa dica, nu sta buna pen-
tru dens'a.

Dupa sciri pana la 12 Maiu foile oficiose prussiane amen-
tina federatiunea germana intraga. Armat'a prussiana mobili-
sata se dice ca sta din 243 bataliuni infanteria (pedestime), in
suma rotunda de 243,000, 10 bataliuni de venatori de 10,000,
116 bataliuni (landwehr) de 58,000, 81 bataliuni suplinitore de
81,000, 10 companii suplinitore de venatori de 2000 feciori. Infanteri'a
aru fi dara cam la 394,000 feciori. Cavaleri'a are 63,000, arti-
leri'a de campu si de fortaretie 57,000 feciori, 15,000 cai si 3714
tunuri de campu. Pioneri suntu 10,000, bataliuni de trainu 11,000,
neluptatori (medici, ingrigitori de bolnavi, meseriasi s. a.) cam la
10,000. Landwehrulu din a dou'a provocare (des zweiten Aufge-
bots) 120,000 feciori si 22,000 cai, cu totulu asiá dara 645,000,
feciori 100,000 cai si 3714 tunuri. Acest'a putere in sa dice
„Presse“, de unde luamu aceste date, numai la casulu celu mai de
lipsa si cu multu necasu pote sa se adune.

Din Itali'a se scrie la Debate, ca se facu si acum prega-
tiri mari. Unu altu corespundinte alu acestei foi dice ca dispo-
sitiunile resbelice se facu forte in secretu.

Din Franci'a impartasimu urmatoarele cuvinte ale impera-
tulu Napoleonu ca respunsu la o cuventare tinuta acestuia de ca-
tra primariulu cetatii Auxerre :

„Cu placere vedu, ca suvenirile primulu imperiu nu suntu
sterse din mintea vostra. Credeti-mi ca, din parte-mi amu ere-
ditu sentimintele capulu familiei mele pentru aceste poporatiuni
energice si patriotice, cari spriginise pre imperatulu (Napoleonu I.) la
bine precum si la reu. Despartimentulu de Yonne suntu
deteriu recunoscintia. Deca densulu fu unulu dintre cele d'antiaie
cari-mi dede voturile sele la 1848, acest'a o facuse pentru ca
sciea, ca si majoritatea franciloru, ca interesele sele era si ale
mele si ca eu uriamu ca si densulu acele tratate dela 1815, cari
unii voru a le face astadi unic'a base a politicei nostre esterne.
Ve multiemescu pentru simtiemintele vostra. — In mijloculu po-
poratiuniloru lucratorie din cetati si dela sate gasescu adeveretulu
geniu alu Franciei.“

Cumca cuvintele aceste au facutu sensatiune in tota paess'a europena
nu mai trebuie sa o spunemu si ne marginimu a indrepta pre cetitori
la cele reproduse mai la vale dupa Presse din Vienn'a. Spre a
slabi incatu-va consternatiunea din press'a nefrancesa, produsa de

citătele cuvinte ale imperatului francesilor, după cum cetim în depesiele telegrafice, ale diuarielor vieneze, un diuaru oficiosu din Parisu constituționalu afirma, ca imperatulu nu au încetatu a sfatui pre Prussia, Italia și Austria pentru pace. Regimulu imperatulescu cere să se susțină pe cea între referinție, cari să garanteze o deplină multiamire a onorei și a intereselor naționali. Imperatulu nu are altu motivu nici altu scopu. Nu este iertatu a presupune despre elu (imper.) că aru fi participandu la proiectele de resboiu, pe care le desaprôba și le vaiera.

„Memorial dipl.“ înștiințea ca Prussia înainte de votarea la 9 I. c. în confederațiune, aru fi datu Bavariei asigurare formală ca nu va atacă pre Saxonia. Fiindu ca această țară e scutită acum din partea confederațiunii, se pare ca pericolulu de coliziune între Austria și Prussia pentru Saxonia e delaturatu.

„Mem.“ scrie mai departe: Starea lucrurilor în principatele dunărene e foarte serioasă, fiindcă Russia are intențiune a interveni în numitele țări, de locu ce aru înțepe resbelulu în Germania.

Mai afirma „Mem. D.“ ca guvernulu Francei n'a hotărîtu că armia franceză să rămână în Roma, deca aru erupe resbelulu. — În fine înștiințea ca deputatiunea română aru fi la Paris, care va plecă curendu la Düsseldorf, a imbiâ principelui de Hohenzollern corônă română și în fine afirma, ca Drouyn de Lhuys a îndreptatu cerculariu către aginții diplomatici ai Francei, cu privinția la reformă confederațiunii nemțiesci, în care constata ca schimbările în Germania au să se întemple numai cu învoirea poterilor mari, și a Spaniei, Portugaliei și Svediei.

Din Grecia se spune ca Bulgaria aru fi plecatu cu vre-40—50 de ômeni înarmați spre a resculă poporele grecesci ale Turciei.

Turcia ameninția guvernulu din Roma, ca deca va merge încă înainte vatămendu tratatele va întrebuintia putere. De alta parte se aude ca se mai adaugu trupe la Siumla.

Din Roma n'a avemu de înregistratu ca în ședințele constituantei din 29 și 30 Aprilie s'a urmatu verificările mai departe. (vedi princ. r.) Cu această ocaziune s'a escatu o dezbateri infocată la verificarea dep. M. Cogalniceanu, tragendu-se la îndoieala, deca alesulu e fostulu ministru său altu Cogalniceanu. Passiunea nu au întârziatu a se manifestă și mai multe voci se resculară în contră fostului ministru, că a unui care aru fi adusu toate relele asupra țării. Spre multiamire s'a aflatu voci în constituanta, care s'a ridicatu deasupra pasiunii și au facutu distingere între personalitate și principiu. Cu toate aceste nu s'a isbitu mai departe, decât a se suspende verificarea și a se cercetă deca numele M. Cogalniceanu suna la fostulu ministru său la altu M. Cogalniceanu. Romanii să nu să nu inaugureze serbatorile lor cele mari cu certe minuiose. — Ședința următoare e anunțată pre ziua următoare, despre care vomu referă în nrulu viitoriu.

În „Hrm. Ztg.“ aflămu reproducă după foile magiare din Clusiu următoarea:

Soluzioni la reprezentatiunea universității națiunii sasesci din 6 Noemvre 1865 și din 3 Martiu 1866 data de cancelari'a anlica prin decretulu din 21 Aprilie 1866. nr. 10,255 1866. *) Eata cuprinsulu:

„Majestatea Sea c. r. apostolica, după cuprinsulu pregratosului autografu din 19 Aprilie a. c., s'a înduratu a află cu neplăcere (visszatetszöleg) din reprezentatiunea universității naționale sasesci din 6 Noemvre 1865, în cauză dietei convocande prin pregratosulu rescriptu dela 1 Septemvre 1865, cu scopu de a se revede art. 1 de lege din 1848, tratatoriu de uniunea Transilvaniei cu Ungaria, în liberă cetate reg. Clusului, precum și din cea din 3 Martiu 1866 cu privire la concessă tramitere de deputati la dietă țării unguresci, — că universitatea națională sasescă fără de imputernicire au trasu și atari obiecte în periferia (cerculu) consultărilor sele, prin a căroru pertratari au trecut preste cerculu ei de activitate prescriu de lege.

Majestatea Sea c. r. apostolica asiă dara s'a înduratu pregratosu a declară decisiunile aduse pe nedreptu (unberechtigigt) cu ocaziunea dezbaterilor universității naționale sasesci și reprezentatiunile substernute pe bazea acoloră, că lipsite de ori ce putere de dreptu, invalide, și a demandă, că acelea să se respingă, iera această pr. în. declarațiune a se aduce pe calea reg. Guberniu la valôre.

De altmintrea de ôre ce Majestatea Sea c. r. apostolica s'a înduratu pregratosu a asigură națiunii sasesci sustinerea institutiunilor ei legitime, precum și pusețiunea ei după dreptu. Se îndura Majestatea Sea a așteptă dela loialitatea cea documentată și recunoscută din vechime a națiunii sasesci, că să spriginésca cu încredere ordinatiunile Majestății Sele parintișeci îndreptate asupra regulărei referințelor privitoare la dreptulu de statu alu Marului Principatu alu Transilvaniei.

Despre care reg. Gubernu, în urmă raportulu seu din 6 Dec. 1865 și 25 Martiu 1866 nr. 7501 pre lângă care s'a substernutu

*) A se vede și nr. 30 alu acestei foi la Even. pol. știrile cele d'astăiu. Red.)

reprezentatiunea universității din 3 Martiu — se înconștințea cu acea îndigitațiune, că să facă cunoscutu universității naționale sasesci cuprinsulu pr. n. autografu amintitu și în întielesulu p. n. demandări să pôte grigii, că voiă declarată a Majestății Sele c. r. Apostolice să se ducă în îndeplinire.“

Subs. cont. Haller

contrasemn de Stefanu de Horváth.

Dela dietă Ungariei.

Cea din urma ședinția fû tinută în 12 Maiu n. sub presiedinti'a lui Iuliu Andrassy. Presiedintele impartășiesce casei, sosirea creditivelor deputatulu ardeleanu Boer, cari se îndrepta la comitetulu de verificatiune. După această urmăza mai multe suplici din diferite părți. În fine se dau voturile pentru cele acum mai de multe ori mentionate cinci comisiuni, dara la provocarea nominală se vede ca lipsescu mai multi membri considerabili din drépta și în fine Deák.

Baronulu Gabr. Kemény raportéza despre petitiunile date la comisiunea respectiva. Dintre aceste petitiuni unele se resolu, altele se resping și altele se iau spre știința până la denumirea ministerielor.

Mai multa viétia au fostu candu veni la rendu cestiunea drumulu de feru din Trannia, adusa pre tapetu în urmă petitiunii camerei comerciale din Clusiu. Acea după (cum e deja cunoscutu) cere liniă Oradea — Clusiu — Brasiovu — Buzeu cu liniă laterală Belgradu (Albă Juliă) — Sabiu. Propunerea comitetulu carea recomanda liniă această, că cea mai corespunditoare intereselor țării, se primesce fără dezbateri.

O suplica a mai multora secui pentru eliberarea de sarcinele urbariale se predă la propunerea presiedintelui comitetulu pentru uniunea transilvană. După unele raporte de mai puțină însemnatate se verifica alegerea deputatilor din Scaunulu Cohalmului, Mauritiu Conrad și Vilhelm Melas, fara de nici o dezbateri. Ședinția următoare se stătoresce pe 14 Maiu. —

Din comisiunile dietei aflămu după „Pes. Cor.“, că în ședințele subcomitetulu de cincispredece pentru afacerile comune au fostu discussiuni foarte vii asupra listei civile și asupra afacerilor resbelice în afara.

Cea ce privesce regularea cestiunii naționalităților ni se spune totu în „Pest. Cor.“ ca deputatii români au tinutu o conferinția separată, în carea s'a cetitu o propunere compusă de trei deputati români, dara din cauza ca propunerea merge prea departe fû desaprobată de majoritatea conferinției și în urma respinsă.

Mai departe se dice acolo ca în cercurile deputatilor români suntu unii de părere, că comisiunea pentru regularea cestiunii naționalităților să supună unei revisiuni elaboratulu dela 1861 în asta privinția. În numerulu viitoriu vomu fi în pozițiune de a află sciri mai positive în asta afacere și pôte vomu avea și mentinută propunere, din care vomu putea să ne facemu o judecată mai sigură despre stadiulu în care se află această momentôsa cestiune.

Voci despre vorbirea Imperat. (franc.) în Auxerre.

Deca aru mai fi vre-o îndoieala despre însemnatatea cuvintelor, rostite de imperatulu Napoleonu cu ocaziunea unei simple bineventări în unu unghiu îndepartatu alu imperaticei sele, cătra unu simplu primariu a unei capitale vechi de despartimentu: comentariile publicistice franceze aru fi de ajunsu să ne facă să apretiuim pe deplină această cuventare estemporată. Ori câtu diferescu de tare organele politice francesci în coloritulu lor politicu, într'acést'a se unescu, ca în cuvintele pronunțiate de Imperatulu în Auxerre este depus unu programu alu politicei napoleonice, cu privinția la confusiunile și incurcaturile politice din Europă în tempulu de fatia.

„Deca imperatulu Napoleonu“ scrie la France „provocandu-se la suvenirile imperialismulu celui dintăiu, dechiară, că elu uresce tratatele dela 1815, atunci elu nunumai ca esprima judecată (sentinția) istoriei, ci desfășura unu programu, ce desémna foarte chiaru scopulu politicei lui. Simțimintele ce se descoperă în unu modu asiă de batatoriu la ochi, nu potu fi strigatulu unui domnitoriu resignatu, ele suntu unu protestu serbatorescu, și deca protestéza Francia, se face, pentrucă ea este gată la ori ce aru pretinde o atare situațiune.“ — În altu locu continua la France: „Tratatele dela 1815 au fostu o espiatiune pentru gloriă noastră, rezultatulu nefericitu alu nefericirilor noastre. Francia întreaga le uria, chiaru și candu se apunea lor, și de 50 de ani încôce ură această amară și adunca este o invetiatura și deodată unu pericolu pentru Europă.“ — „Deca“ se dice în unu alu treilea locu, „țieră noastră va esî vre-o dată din neutralitatea acés'a, pe carea dlu Rouher o au definitu asiă de chiaru, atunci aru încetă ori ce discordia în păreri, și Francia întreaga, că și reprezentantii ei s'aru alatură sub standartulu nostru.“

„Fost'au edificiulu acest'a construitu, cu atâtă maiestria la 1815, — întrebă Constituționalulu — derimatu în Grecia, Belgiu, Italia, la dunare, că să nu vorbim și de Francia și care astăiu ameninția a cadé cu totul în ruine, de o natură asiă de tare? Unde este târia ecuilibrulu acestuiă atâtu de glorițatu de epi-

menidi? Nu vede Europ'a ins'a ce gresiela au facutu, candu au vrutu sa intemeieze pacea Europei pe angustarea tierei nostre?" Nu mai putina insemnatate au urmatoarele cuvinte ale acestai organu oficiosu: „Deca patriotismulu este desteptatu atunci cuvintele imperatului nu sunt alta decatu baterile de anima ale Franciei.“

„La tota intemplantarea“ glontiuulu d'antaiu se va descarca contra tratatelor dela 1815— dice clericalulu Monde, carele vede in cuvintele imperatului programulu politicei dinafara alu Franciei, nu cu privintia la evenimente indepartate, ci mai deaprobe; „noi vom merge, candu va suna or'a, contr'a aperatoriloru acestoru tratate.“

Opinion Nationale dice. „Dechiararea imperatului va invetiá pre Europ'a, ca Franci'a 'si rezervá libertate in actiune si nu se crede legata prin tratate, ce le-au fostu suferitu, dara nu si primitu.“

„Cuventarea imperatului e resboiulu“, dice „l'Avenir nat.“ care nu'si face nici unu scrupulu de a deduce urmatoarele consecintie practice: „Deca Imperatulu uresce tratatele dela 1815, atunci elu nu póte defaimá pre dlu d. Bismarck carele vrea sa le restorne, rumpendu tratatulu federatiunei, ce este basatu pre acele tratate, nici póte tine in locu pre italieni, carii la ei a casa voru cá sa le stérge si urm'a ce le-au mai remasu.“

„Vatamarea fú mare“ eschiama Patrie, facendu alusiuni la tratatele din 1815 „satisfacerea e solemnela.“— In fine dice Drouyn de Lhuys prin Pays: „Cuventarea insemnéza si pentru Franci'a resboiu.“

Espektoratiunile acestea ale foiloru franceze asupr'a respunsului imperatului cátra primariulu din Auxerre ne facu o observatiune fórté seriósa. Napoleonu au apelatu la simtiulu nationalu, la ide'a cea mai populara in Franci'a, bá asiá dicendu la spiritu de resbunare alu poporulu francezu. Resnetulu desteptatu prin cuventulu seu in castrele partidelor este de natura de a-lu (pre Imperatulu) convinge, ca Franci'a va urmá flamurei sele, decá va porni pentru o idea, decá va cere „satisfacere“ pentru „vatamarea“ dela 1815. Deca si intipuesce cine-va aplausulu cu care a fostu primitu cuventarea lui Thiers in si afara de camera, atunci m i s c a r e a, ce a plecatu din Auxerre si strabate tota Franci'a, devine seriósa si de insemnatate. Napoleonu au aflu cuventulu celu magicu (vrajitoriu), prin care electricéza pre Franci'a pentru unu resboiu nationalu si popularu. Vocea inteligintiei si a opozitiunei din camera va amuti. Dar si tintirile inca se arata, tintirile dupa care trebuie sa se nisuiasca o atare esire din neutralitate a Franciei. Dela diu'a dela Auxerre tinerea Franciei e factorulu celu ma-momentosu in calcululu resboiului. Eara respunsabilitatea va cadé pre acea putere germana, care, pentru cá sa anecteze cu puterea ducatele dela Elbe, rumpe pacea federatiunei, si da Franciei oca-siune de a porni lupt'a contr'a tratatelor dela 1815. (Presse.)

S a b i i u 3 Maiu. In 30 l. tr. au plecatu de aici spre Aradu 12-lea bataliune de venatori; totu in acea di dupa amédi au sositu o bataliune din regimentulu banatianu romano-serbu de margine.

Eri diminétia plecá de aici regimentulu de infanteria, Mazzuchelli. Regimentulu acest'a care garnisoná de vre-o 7 ani in Sabinu, prin brav'a sea purtare sciú sa-si cástige complacere cetáti-eniloru.

P o i a n a scaun. Mercrei in 24 Aprile 1866

Astadi in 24 l. c. s'au tinutu in comun'a nóstra examenulu scolaru cu mladitiele cele tinere, ce acum incepu a gustá putintelu din nectarulu celu dulce, ce acum, dícu, incepu a pune fundamentulu la unu venitoriu mai fericé, precum avura parintii densiloru; si fiinduca acest'a decurse intr'unu modu acomodat si multimitoriu. impregiuráriloru presente, nu potu sa-mi relacu bucuri'a cea mare, ce ne umplu inimile in acésta diua de festivitate pentru comun'a nóstra. — In 23 l. c. Prea stimatulu Domnu Protopopu si inspectoru alu acestui Scaunu prot. Petru Bodila vení de fatia spre a se convinge de progressulu celu imbucuratori: Partea cea mai mare a fruntasiloru cu cei 4 preoti in frunte, i-lu bineventara la intrarea P. on. DSele in comuna.— Diminétia, a dóu'a di, serbandu-se cultulu ddiescu, se adunara partea inteligenta cu mai multi ascultatori in scól'a comunala. — Dupa cántarea „Imparate curescu“ tinu Prea on. domnu Protopopu o cuventare acomodata festivitatiei acestei'a, dupa aceea sub presidiulu P. on. DSele s'a inceputu examenulu, unde invatietorii aceloru 2 clase, diaconulu Ioann Sierbu si Ioann Banu, documentase implinirea acurata a datorintiei lor si si primise laud'a simultiemirea meritata.— Pruncii si pruncele, preste totu 180 la numeru, se examenara din mai multe obiecte, asiá: din catechismu, istori'a biblica, datorinti'a supusiloru, computu, geografia, scriere, cantári si altele, la care respunsuri, mai de multe ori i'si esprimá P. on. D. Protopopu multiemirea si ca este fórté indelutatu atátu cu respunsurile scolariloru, cátu si cu zelosii invatietorii. — La acésta festivitate ne onorá si multu stimat'a Dómna protopopésa Mari'a Bodila cu presentia DSele, carea in forma de premiu donase unu ajutoriu frumosu pentru cumperarea cártiloru,

la toti scolarii seraci din comuna. — Binevoiésca a primi, multu stimat'a Dómna protopopésa, in numele aceloru scolaru seraci o multiamire ferbinte! — Examenulu se incepú la 9 óre si durá pana la 1 óra, finindu-se cu „Destéptate romane“, si cu o cuventare, tinuta de unu scolaru, in care multiamí Pré on. presiedinte si onoratulu publicu.

Dee Atotopotintele, cá astfelu de sciri imbucuratóre sa primu si din alte párti, despre inaintarea si progressulu acest'a cáci mladiti'a pana este tinera, se póte cultivá, spre a aduce fructu multiamitoriu! —

Nicolau Olariu, Juristu an. II.

Blasiu. De aici se scrie la „Herm. Ztg.“ ca in 1 Maiu n. s'a inmortatatu professorulu de teologia, Iosifu Tartia, cu o solemnitate rara funebrala, pontificandu la servitiulu ddiescu in catedrala de acolo, Esc. Sea Metropolitanulu Alesandru St. Siolutiu. Popularitatea reposatului si respectulu ce si-lu castigase acestu barbatu atátu prin talentu cátu si prin sciintia, au atrasu, afara de tinerimea studiósá, o multime de poporu sa asiste la rugaciunile funebrali saversite pentru densulu. Fia-i tieran'a usióra!

Vienn'a. (Sciri privitóre la cestiunea un-gurésca). In privintia acést'a aduce „Presse“ urmatoarele:

Ca cátu se apropia momentulu, cáru sa se incrédiá deslegarea incurcaturiloru politice, armelor lucii, cu atátu mai dese suntu si scirile in adeveru aventurióse despre fericite incercári, de intielegere. Ne-amu retinulu pana acum de a reproduce multele sciri si nu amu esi nici adi din rezerv'a nóstra, decá nu ne-arú fi venitu o impartásire, care firesce inca nu e garantata, dara carea ici si unde este crediuta. Dupa acea scire Maj. Sea Imper. Se aru fi determinatu a transpune, in casu sa erumpa resboiulu, regenti'a Ungariei, Majestatátiei Sele Imperatesei, dandu-i si unu guvernulu respunsabilu. La realisarea acestei determinatiuni se dice ca contribue impregiurarea, ca Majestatea Sea Imperatulu cá supremulu imperatoru alu armiei trebuie sa-si indrepte tota activitatea asupr'a supremei conduceri a armatelor de operatiune si ca dela nou denumitulu regimu un-gurésca, aru fi apoi de a se asteptá, cá pana la finirea resboiului sa ajunga cestiunea un-gurésca in acelu stadiu, din care sa fia possibila deslegarea definitiva.

„Const. Oest. Ztg.“ fóia oficiósá deminte cu totulu acésta faima, si dice, ca dela inceputu pana la sfersitu este lipsita (faim'a) de ori ce temciu.

La aceste sa mai adaugemu o insciintiare ce o capatá din Pest'a, „Volksfreund“, in carea se dice ca dlu de Majláth au conferitu cu Deák in 9 ale eur. si ca acesti barbati de statu aru fi ajunsu la o mai deplina intielegere si asiá in tempulu celu mai scurtu suntu de asteptatu din partea regimulu concessiuni insemnate; parlamentarismu, responsabilitatea ministriloru, comitate autonome sa fia concesu dlu de Majláth, iara Deák s'aru fi aretatu ce-va mai lasatoriu in privintia afaceriloru comune. Ce e mai de insemnatu la acésta scire este, ca Deák sa fia pretinsu senatulu imperialu mai angustu si sa i se fia si apromisu.“

Spre completarea acestor'a adaugemu si scirea ce cetimu in unele foi, despre o eventuala retragere a ministrului Belcredi din ministeriu.

Principatele române unite.

Románulu descriindu deschiderea constituantei dela 28 Aprile dice intre alte cele urmatoare:

La 10¹/₂ óre a inceputu ceremoni'a religiósá ce procede intrarea in lucrare a adunárei; la 11¹/₂ deputatii si tote corpurile cele mari ale statulu, precum si corpulu diplomaticu au petrunsu in sala adunárei. La 12 óre Inalt'a Locotenintia domnésca, urmata de Dnii ministri, au intratu in adunare. D. Lascaru Catargiu a cititu mesagiulu de deschidere, pe care-lu impartimu astadi la abonatii nostri. O taceré solemná domniá in Camera. De cate ori insa cuvintele de unire, de Carolu I, au fostu pronuntiate, aclamatiuni entusiastice cari durau minute intregi, se radicau de pe bancele Adunárei si din tribunele publice. Afara din sala s'audiá resunetele puternice ce gasiau aceste aclamatiuni in undele de poporu ce venisera a salutá pe Representantii natiunei.

„Astadi, dice mesagiulu, in urm'a determinatiunei Principelui Carolu de Hohenzollern de a primi corón'a ce-i oferimu, si in urm'a declarárei din urma a conferintiei, declaratiuni care vi se voru depune pe biurou, sórtea tierei este in mánile Dvóstre, si este in máni barbate. Guvernulu nu are cea mai mica indoiéla ca veti perseverá si ca veti incoroná oper'a inceputa de noi. Respundeti la marea missiune ce aveti, strigandu intr'unu singuru glasu sa traiesca Carolu I. alesulu poporulu romanu intregu; fiti tari in credintia ca glasulu vostru va fi auditu.“

Si mai departe, terminandu, elu aduce aminte Camerei ca natiunea a votatu, a alesu pe Domnulu seu, si ca, pentru cá acestu faptu sa fia deplinitu, nu cere decatu sanctiunea Adunárei.

O vomu dá! au strigatu cu aventu deputatii; Traiesca Carolu I., tréscá Romani'a unita! Traiesca locoteninti'a!

Si aceste strigate erau repetite de mii de voci ale poporului, ale armatei, ale gardei nationale. Delulu Mitropoliei se infiora subt aceste manifestări ale unui entusiasm sincer, al unui simțimentu unanimu de iubire, de infratire, de otarire de a scapă tie-r'a cu ori ce pretiu.

Candu Locotenint'a domnesca, depunendu in mânile deputatiloru alesi sörtea Romaniei, viitorulu ei, sperantiele ei cele mai scumpe, sicura de patriotismulu, de devotamentulu loru, se retrase, ea fu din nou salutata de reprezentatiunea nationala cu cele mai caldöröse demonstrări. Manifestările de iubire ale poporului o urmara in departare.

Cate-va minute in urma, tacerea iara-si domniá in Adunare; cea mai mare parte dia poporu, cá si gard'a nationala si armat'a ce ocupau curtea Mitropoliei si Dealulu, se retrase. Deputatii formandu-se in sectiuni, procesera indata la verificarea titluriloru nuoiloru alesi. In dóue, trei óre de lucru, 123 de alegeri fura verificate. Moderatiunea cea mai mare a predominitu din tóte pártile in cercetarea contestáriloru aduse cont'a unoru alegeri.

La 6 óre Adunarea era constituita, remaindu cá celelalte alegeri remase neverificate, sa se cerceteze mai tardiu. Procedindu apoi la alegerea biuroului, s'au alesi:

Presiedinti. Dimitrie Bratianu cu 85 de voturi, Manolache Costache cu 84, Generalu I. Ghic'a cu 80.

Pentru alu 4-lea Balotare.

Secretari: Pogoru cu 83 voturi, Iatropolu cu 81, George Cantacuzino cu 57, Gradisteanu cu 56, Gr. Lahovari cu 49, Ioann A. Cantacuzino cu 47, Lupascu cu 44.

Pentru alu 8-lea Balotare.

Cestori: Ioann Falcoianu 55, Sihilianu 51, Iamandi 50, S. Grigorescu 44.

Mane dar constituantea Romaniei va procede la votulu celu mare. Mane, ea va spune lumii ca Romani'a este. Mane ea va inscrie in analile tierei votulu natiunei, ratificandu alegerea lui Carolu I. Unirea Romaniei este unu faptu de multu deplinitu; numaaí inimicii nostri seculari; numai uneltitorii tristei incercári din Iasi, au pututu pune la indoiala taria' simtiamentulu nationalu in acésta privintia. Desaprobarea generala, ce a intempinatu acea cercare, a fostu o lovitura teribile pentru acei ce o urdisera. Declararea ce va face mane Adunarea nationala, care va spune acoloru inemici ca unirea nu mai este de domenulu discussiunei, ca ea a trecut de multu in domenulu fapteloru, alu istoriei, si ca nimicu n'o mai póte clinti, va fi lovitura de mörte pentru densii.

Domnii Consuli voru spune Europei cumu simtu, cum lucréza Románii.

Mane dar sörtea Romaniei se va otari, si se va otari bine. Avemu incredere deplina.—

Cetimu in „Tromp. Carp.“:

„Monitoriu oficialu“ de alaltaeri contine actele de mai la valé cáror'a precede urmatórele linii in partea s'a oficiala:

„Agintii puteriloru au transmisu guvernulu hotarirea conferintieloru din Parisu din 2 Maiu.

„Guvernulu, pe deplinu incredintiatu ca Romanii sciu a intielege si actele diplomatice, si drepturile si datoriele loru, da acestui actu cea mai deplina publicitate. Prin acésta, puterile garanti voru vedé prin faptu, nu numai diferinti'a ce avemu pentru densele, dara si increderea ce avemu ca natiunea va audi acea decisiune cu totu respectulu ce se cuvine; in sa totu deodata cu liniscea ce au totu deun'a cei tari in ale loru credintie, si cu sigurantia ce are poporulu románu ca puterile garanti, dupa ce l'a supusu la atátea incercári, voru respectá in Romani'a, cá pretutindene, vointia nationala, espresa necontentitu si cu cea mai neclintita staruintia, si voru sanctiuna-o in sfersitu, cáci nu ele voru voi peirea unei napuni, care in tempu de 18 seculi, a doveditu ca nimenea nu a putut'o ucide.“

4 Maiu, 1866.

Domnulé ministru,

Conferinti'a insciintiata de evenimentele ce de curendu s'au petrecutu in Principate, a socotitu necesariu a face declaratiunea anexata, declaratiune pe care sum insarcinatu de a o remite in copia guvernulu provisoriu din Bucuresci.

Dorinti'a conferintiei este de a lasá Principatelorun Unite tóta libertatea de actiune compatibila cu ingageamentele internatiunali pe care este chieamata ale face a se respectá.

Conferintiei ii place a crede ca guvernulu provisoriu intielege binevoitórele sele intentiuni in privintia loru, si ca adunarea va conformá actele sele cu sensulu declaratiunei.

Afara de acestea sum insarcinatu a invitá pe guvernulu provisoriu de a inserá in diuariulu oficialu tecstulu documentulu aci alaturatu.

In consecintia, amu onóre a ve rugá sa binevoiti a provocá publicatiunea oficiala a acelu documentu si a me informá despre inserarea sea in „Monitoriu.“

Binevoiti etc. etc.

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Declaratiunea conferintiei sub dat'a dela Parisu 2 Maiu 1866

Guveraulu provisoriu din Bucuresci, provocandu printr'unu plebiscitu recentu numirea unui principe strainu, a contravenitu conventiunei din 19 Augustu 1858, care, prin articolulu 12, defera adunárei alegerea hospodarala.

Conferinti'a decide, referandu-se la resolutiunea s'a dela 4 ale acestei luni, ca in grigirea de a resólve cestiunea mantinerii unirei trebuie sa fia lasata adunárei ce se va intr'uni.

Déca majoritatea, séu a deputatiloru din Moldov'a séu a deputatiloru din Valachi'a, aru cere-o, unii séu ceilalti aru avé facultatea de a votá deosebitu.

La casu candu majoritatea séu din Moldov'a séu din Valachi'a s'aru pronuncia contr'a unirei, acelu votu aru avé de consecintia separarea ambeloru Principate. Acésta cestiune deslusindu-se, adunarea va procede la alegerea hospodaralc care, dupa art. 13 alu conventiunei, nu póte cadé decátu pe unu indigenu.

Consulii suntu insarcinati de a veghiá intr'unu acordu comunu la liber'a emitere a voturiloru si a semnalá indata conferintiei ori ce atingere i se va aduce.

Acésta declaratiune póta urmatórele semnaturi: Metternich Drouyn de Lhuys, Cowley, Nigra, Goltz, Budberg.

Varietáti.

Omeni de servitiu in Sabiu. De vre-o câte-va díle vedemu in Sabiu ómenicu caciuli (siapce) rosii si bluse vinete gulerate rosii. Ce suntu acesti'a? suntu ómeni de servitiu (Dienstmänner), de cari se vedu in orasielale cele mari si cari pentru o plata anumita facu totu felulu de servicii. Dupa cum suntemu informati institutul acést'a e chieamatu aici in viétia de unu intreprindiatoriu Adolf Castle de Mollinoux, carele au mai infiintiatu asemenea institute in Olmütz, Troppau, si alte locuri. Prin acestu institutu se pune freu pretensiuniloru esagerate ale asiá numitiloru sacagii si a altoru lucratori, cari traiescu din caraturi de obiecte din o parte in alta parte a cetatiei.

Tarif'a ómeniloru de servitiu e fipsata. Asiá aflámu, ca mergerea cu o epistola, ori o comisiune in launtrulu cetatiei costa 5 xr., in preurbii 10 xr., pentru transportulu unui „piano“ 1 f. 50 xr. si 'n cetate; in preurbii din cetate si vice versa 2 f. 50 xr. Intrebuintiendu pe dí cine-va pre unu atare omu, socotitu tempulu dela 6 óre diminéti'a pána la 8 óre sér'a, costa 1 f. Mai e de insemnatu ca ei pentru transporturi de obiecte gingasie au carutiile pe cari potu duce fára vatamare obiectele acolo, unde va cine-va sa le duca. Aretarea acést'a, da cetátiiei nóstre unu coloritu de cetate mare. Remane numai sa avemu multe de cumparatu (se intielege si cu ce) si de transportatu, cáci de cine sa fimu serviti in atare casuri numai ducemu lipsa.

* La Pest'a se tinú alergarea de cai pe intrecute in 9 Maiu u. la care fura de fatia si Cancelariulu Majlath si Taverniculu Senyeyi, afara de altu publicu elegantu si numerosu.

** Lips'a de bani merunti. Din Pest'a se scrie dela 9 Maiu n. ca de vre-o dóue díle diecerii de argintu au disparutu cu totulu din comerciu. Ómenii au si inceputu la impartirea noteloru de 1 f. in câte patru párti. Asemenea se aude si din Vienn'a. Camer'a comerciala din Bud'a au indreptatu o adresa cátra ministeriulu de finantie, prin carea se róga a se face cele de lipsa spré incungiurarea calamitátiloru ce s'aru nasce de aci in comerciulu mai meruntu.

Nr. 12—2

Escriere de Concursu.

Pentru deplinirea vacantei statiuni invetiatoresci a prunciloru barb. gr. or. din Toraculu micu, prin acésta sa escrie concursu; — care statiune invetiatoresca e remunerata cu urmatórele emoluminte anuale: 105 f. v. a., 60 chible de grau, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 2 orgii de lemne, 4 orgii de paie, 1 porc de doi ani in carne, 4 jugere de aratura, $\frac{2}{4}$ jugeru de gradina si cortelulu gratisu.

Doritorii de a ocupá amintitululu postu invetiatorescu, binevoiesca petitiunile loru, — venerabilulu consistoriu dreptu maritoriu din Aradu adresate, — cu tóte prescriesle si recerutele acluse documentatóre pána in 21 Maiu a. c. oficiolatulu protopresbiteralu din B. Comlosiu a le substerne.

In Banatu Comlosiu 11 Aprile 1866.

Vincentiu Sierbanu,
Protopresbiteru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 4/61 Maiu 1866.

Metalicele 5%	55 75	Actiile de creditu	127 10
Imprumutulu nat. 5%	60 76	Argintulu	126
Actiile de banca	669	Galbinulu	6

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.